



MIASMA

TRATAT DE REZISTENȚA MATERIALELOR

UN ROMAN DE

FLAVIUS ARDELEAN

HERG BENET
PUBLISHERS

CĂRȚILE • ARVEN

2016



CUPRINS

Prolog	8
Nigredo	14
Albedo	164
Citrinitas	254
Rubedo	334
Epilog	426



NIGREDO

Ce să fie azi, mogâldețelor?
Copiii răspunseră într-un glas:

— Fluturii! Fluturii, nea Alambiq!

Farmacistul îi mână pe toți ca pe niște găște într-o odaie mică de lângă atelierul unde își prepara tincturile și alifiile și trase de sertare subțiri, în care păstra o colecție de câteva sute de fluturi prinși în așchii. Aruncă o privire peste ei și-și aminti de atingerile tatălui său, câte o urmă de burice de deget, nevăzută, pe fiecare aripă, sute de aripi, mii de atingeri. O viață de om. De când o primise, Alambiq nu adăugase colecției bunului său tată nici măcar un singur fluture, nici măcar o găză.

Alambiq îi lăsă în odaie să admire micile trupuri uscate și se retrase în spatele tejghelei, de unde scoase o pipă lungă cât brațul unui copil și începu să pufăie fum gros, parfumat. Îi urmărea cu colțul ochiului cum se împingeau și se înghesuiau, băieții bulucind fetele, fetele batjocorind băieții (zadarnic, mereu zadarnic), născocind pe rând nume stranii, jucăușe, pentru vreun *Prodryas Persephone*, un *Ornithoptera Paradisea Paradisea*, sau vreun *Lycaena Dispar Dispar*, dar numai o față absentă nu părea prea interesată de lepidoptere, ci privea în gol. Din când în când îi mai arunca o privire farmacistului; tăcea și părea să numere în gând, părea să se încurce, părea să o ia de la capăt, oftând. Acea față, Alambiq știa, era Lilian Bunte, fiica celui dintâi dascăl



al școlii din Primi. Pipa se stinse și Alambiq se ridică.

— Hai, ajunge, la școală cu voi!

— Dar azi n-avem școală, nene Alambiq, zise un roșcat slab ca varga.

— Măi, tu minți, zise farmacistul și toți copiii dădură din cap că nu, nu minte varga, chiar n-aveau ore.

— Acasă cu voi, atunci! zise Alambiq și suflă spre ei ultimul fum al pipei.

Copiii chițăiră și o luară la fugă, ieșind în curte și dispărând pe sub copacii stufoși din umbra bisericii. Doar Lili, observă Alambiq, rămase în urmă, ținută locului și rușinată.

— Dar ce-i, Lili, de ce nu fugi și tu cu ei? Acum se face ora mesei. Hai, fugi!

Dar fata se înroși și mai tare și se așeză pe un scaun într-un colț al farmaciei. Farmacistul înțelese atunci că era rost de vorbit, dar tare ar mai fi vrut să nu fie. Mulți mătrăgunoși îl priveau strâmb, ba că-i nebun ca tai-că-său, ba că-i învechit, slujitor umil al hapurilor sale, ba că era vrăjitor și că până și Halber Krum, felcerul, era mai de folos în Primi decât el. Ca să nu mai vorbim că, de când cu Algor Kunrath, parcă toți se rușinau să treacă pe la el, dar tot o făceau, pe furiș, cu pretexte care mai de care. Acum, să-l mai vadă și cu o copilă în odaia sa, doar el cu ea, ferească sfinții (știuți) și sfințele (neștiute) din Lume și ne'Lume!

— Spune repede, drăguță, o zori Alambiq, mai am treabă.

Dar Lili tăcea și se făcea tot mai roșie și filosoful înțelese că trebuia să o ia mai ușor, așa că zise:

— Nu te aude nimeni, Lili, doar eu și eu nu spun nimănui nimic. Și știi de ce?

Fata dădu din cap că nu.

— Pentru că n-am cui, zise Alambiq și zâmbi.

Își aprinse din nou pipa și supse cu tărie din ea. Lili începu să plângă și Alambiq își trase un scaun în colț lângă al ei.

— Cine te-a supărat?

Lili sughita deja și se frământa de parcă ar fi fost cocă; uneori mai trăgea câte o gură de aer, părând pentru o clipă să se potolească, dar de unde... O năpădi din nou plânsul, val umed după val umed, iar farmacistul, neștiind ce să mai facă, așteptă, fumă și privi, fumă și tăcu, fumă.

— Mi-e rușine, începu fata printre sughituri.

Alambiq încercă să o încurajeze și scoase din buzunarul de la piept o bomboană cu mentă și i-o dădu.

— Mulțumesc, zise Lili, dar nu o luă.

— Despre ce e vorba?

Lacrimile fetei încetară a se mai aduna la colțurile ochilor. Deocamdată.

— Mi-e rușine, nene Alambiq... mi-e rușine că... eu sunt singura... de fapt sunt ultima... care... of, nene Alambiq... e greu, cum să... adică toate kolegele mele au... și eu n-am...

Alambiq se încruntă, luă bomboana și și-o aruncă în gură, apoi își aprinse din nou pipa; fumul i se răci în gură și-n plămâni. O privea pe Lili încruntat, molfăia, sugea bomboana, o privea pe Lili și pufăia din lulea. Făcu ochii mici, mici, gândindu-se. Lili, văzând că timpul trecea și farmacistul tot nu pricepea, duse mâinile la piept.

— Ah... oh..., făcu farmacistul, înțelegând. Păi..., și se înroși asemenea unui școlar. Vai... dar...

Lili se rușină din nou și dădu să iasă în fugă din farmacie, dar după doi pași se opri, gândindu-se că, dacă avea să iasă atunci, și mai greu avea să-i fie să se întoarcă, așa că, fără să-l privească, cu spatele la Alambiq, șopti:



— Eu nu am și restul au și toți băieții se holbează și umblă după ele și după mine nimeni, doar mucosul de Berti, care e doar un golan urât, care vrea să rădă de mine, știi asta, sau poate că mă place, sau, nu știu. Poate, dar, dacă da, nu știe să o arate, și, chiar dacă ar ști, tot nu mi-ar plăcea, că-i bătăran, așa că aștept, aștept, aștept, și nu mai cresc și toate au de zici că-s vaci, că nu știi ce-au făcut peste vacanță, și știi că dumneata, dumneata, nene Alambiq, poți să faci să dispară orice neg, ba chiar și boli, și mă gândesc că, dacă poți face să dispară, poți face să și apară, nu? Și te rog, nene Alambiq, te rog să... să...

(Pe toate astea Lili le spuse dintr-o suflare, înneacă în plâns, mai să se sufoce, vorbele prăvălindu-i-se fără opreliști de pe buze, noduri bulucindu-i-se-n gât.)

— Gata, Lili, nu mai plânge, spuse Alambiq și fata, într-adevăr, ca prin minune, se opri.

Dar Alambiq o mai putea încă auzi sughițând, încet ca să nu-l supere, și așa îl luă un drag de ea și uită de pipă și de tot și se duse la ea și o luă în brațe, gândindu-se că, dacă ar fi avut o fiică, așa ar fi vrut să fie: slabă, lungă, roșcată, cu bucle, cu pieptul plat și degetele lungi, deșirată, cu ochii mai mereu plânși, să aibă ce șterge, of, of, of. Și, până să-și dea farmacistul seama, Lili se liniști și spuse, prinzând curaj:

— Nea Alambiq, dă-mi ceva să-mi crească! Uite, am și bani, am făcut rost.

Și, spunând asta, îi întinse o pungă de piele cu câțiva Colți. Alambiq dădu din cap și Lili ascunse săculețul din nou sub cămașă.

— Pune-i la loc de unde i-ai luat până nu află tă-tău sau tanti Valeria.

Era limpede că-i furase de prin ascunzișurile casei, la fel de limpede ca simplul fapt că, chiar de ar fi luat

spițerul banii, tot nu ar fi avut cum să o ajute, pentru că ce-i cerea mica Lili Bunte pur și simplu nu exista, nu se putea. Dar încă ceva mai era limpede: că Alambiq nu voia să-i frângă inima. Farmacistul se gândi că tot aveau să-i crească fetei sânii la un moment dat, și, dacă nu aveau să o mai facă, mintea sigur avea să îi mai crească și avea să priceapă că nu-i nevoie să fie mari, și până atunci Alambiq ar fi putut liniștit să-i mai amâne tristețea mințind.

— Uite ce e, oftă farmacistul, am ceva pentru tine, dar trebuie preparată mai întâi. Ia-ți banii, pune-i repede la loc, și, în locul lor, oferă-mi timp – o zi – să-ți frec crema așa cum numai eu știu să o frec și să ți-o torn într-o sticlucă cum numai eu știu să o torn. Și mai știi ceva?

— Ce?

— Ai nimerit chiar când trebuie! Pentru că unguentul ăsta are nevoie de lună plină ca să facă cheag și la noapte avem chiar luna potrivită. Așa că la apus voi pleca în pădure să fac crema, apoi, când i-o veni vremea, după o zi, două, vezi tu, cauți în scorbura copacului bătrân din fața casei voastre, unde-i mai las lui tanti Valeria cremele pentru negi și apa pentru gută. Știi unde?

— Știu.

— O lună întreagă să te ungi pe piept cu ea. Apoi vii la mine. Dar, dacă nu o să mai poți intra pe ușă din cauza lor, să știi cine-i de vină!

Lili râse cu poftă și Alambiq zâmbi și el și se gândi că o lună e timp destul să-i mai vină lui vreo idee, apoi alta și apoi alta, până când nu o să mai fie nevoie de idei. Fata se apropie de farmacist și îi sărută obrazul. Alambiq se fâstâci cu pipa și chibritul, și, până să mai spună ceva, copila fu deja lângă tejegea, apoi din doi,



CITRINITAS

Oamenii-șobolani frământau coca și fredonau o melodie străină urechilor lui Alambiq, chiar și așa, în vis. Șorturile le erau albite de făină, dar sub stratul gros și lipicios de cocă umedă se putea vedea jegul unor cârpe nespălate. Singurele globuri de lumină în acel bestiar erau pumnii de aluat, ca mici stele prăbușite pe mesele lungi ale brutăriei. Șobolanii frământau și fredonau și Alambiq stătea în ușa și-l aștepta pe Gundish, iar în vis, chiar așa, atunci și acolo, Alambiq avu un gând pervers, cum că brutarul Gundish nu avea să mai vină niciodată și că bucăți din el pluteau adânc în stomacurile acelor creaturi hidoase, poate chiar în mingile de cocă.

(Ți-e foame?)

Alambiq tresări chiar în clipa în care pipa se lovi de podea. Scrumul se împrăstie pe jos și prin spațiile largi dintre scânduri. Farmacistul înjură și-și scutură cenușa de pe piept, își îndreptă hainele, ridică pipa goală și ieși în ușa prăvăliei. Se uită în jur: piața bisericii era pustie. Își aminti că, nu cu prea multe clipe în urmă, copiii îi spusese că nu se țineau ore în acea dimineață și filosoful se uită către intrarea în școală, dar privirea îi căzu pe o fereastră a clădirii de lângă gimnaziu. La geamul casei parohiale, preotul îl urmărea cu acea căutătură a lui tânără și aprinsă, scrutătoare și neliniștită. Alambiq, cunoscându-l din copilărie, avu, încă de când Sarban se întorsese în Alrauna, senzația că preotul ascundea



ceva, dar cine era el să judece omul? Își pipăi buzunarul, simți buchetul de chei și-l salută de departe pe tânărul paroh cu o plecăciune abia schițată, dar pe care clericul o prinse din aer cu pricepere și i-o întoarse. Apoi, ca din senin, preotul dispăru în spatele perdelelor.

Alambiq se întoarse în farmacie și văzu pe tejghea mica sticlă cu lichidul alb-gălbui, o născocire de moment, și, mândru de isprava sa, o vârî în buzunarul de la piept. Intră în camera din spatele tejghelei. Acolo mută un butoi la o parte și împinse o placă mare de lemn în spatele căreia se afla o ușă. O deschise cu una dintre cheile spânzurate în mănunchi și intră, apoi încuie în urma lui. Încăperea tainică era luminată grație unui șir lung de plăci suflate cu alamă care smulgeau raze soarelui de afară printr-o spărtură ascunsă din acoperiș, conducându-le în jos, din reflexie în reflexie, până în acea îngustă cămăruță în care Alambiq obișnuia să-și petreacă cele mai multe clipe ascuns printre lămpi de ulei (pentru nopțile în care plăcile de alamă nu aveau întrebuințare), cântare mari și mici, cârlige drepte și cele strâmbe, vase mici, mijlocii și mari din sticlă sau pământ ars, pe sub retorte îmbârligate, aludele jucăușe, pelicani și oale unse gros cu albuș și amidon pe la crăpături.

În mijlocul încăperii trona maiestuos cuptorul din argilă și balebă de cal, străpuns ici-colo de fire de păr de iapă. Pe cuptorul închis și încins erau două strachini pline ochi cu cenușă de lemn de stejar din care se ridicau arome tari. Prin ușa de fier a cuptorului Alambiq zărea dansul limbilor de foc ce încălzeau toată încăperea.

Scoase sticluța din buzunar și ridică o scândură din podea, în spatele căreia săpase o adâncitură plină ochi cu pământ proaspăt. Plantă recipientul în pământ, acoperi gaura cu scândura și merse la cuptor. Luă un cârlig și deschise grilajul de metal. Turbarea zăpușelii îi



mângâie aspru obrazul; zâmbi: acolo jos, în flăcări, oul filosofic, înroșit în foc și putred de viață, fierbea în sperma întregului tot și ținea în pânțelele său, plutind în melancolia albului negrului ultim, un om mic, cât de un cot de om, cu mâini mici și picioare mici și cap mic chel, zâmbindu-i parcă din flamă, iar inima lui Alambiq se umplu de bucurie. Luă cârligul și închise ușa la loc.

— Mami! strigă fata de lângă pat (degetele încrucișate, îngenunchiată).

— Da, pui de cuc, zise femeia, intrând în cameră. Ce e?

— Vine răcoare, mami, zise și închise la loc ochii, continuându-și Aducea Aminte șoptită.

Femeia călcă încet, se puse în spatele fetei și încercă ferestrele, care erau însă bine trase. Luă cârpele de pe jos și le îndesă în tocul ferestrei.

— Ia, acum ar trebui să fie mai bine, spuse și ținu palmele să prindă curentul în ele. Da, așa nu se mai simte.

Se aplecă și o sărută pe fată chiar în creștetul capului, îi mângâie părul și îi șopti că o iubește. Fata nu-i răspunse încă, pentru că în cetate Aducerile Aminte erau – când erau – lungi și grele, ca plăcintele tatălui ei, cele cu carne, dar și cele cu brânză, mai ales cele cu smochine, care... lungi și grele și în straturi, cu cântat, dacă se putea, pe mai multe glasuri, ca straturile de marmeladă din ruladele din prima zi a lunii, iar când nu se puteau cânta, ca atunci și ca acolo, trebuiau rostite în gând, atent și chibzuit să crească asemenea aluatului covrigilor cu mac în vorbe pioase de Amintire. Dar nu mulți le mai rosteau și, oricum, cine o făcea, o făcea pentru



el, așa cum și fata tare ar mai fi mâncat ceva înainte de culcare, căci numai la Aducerile Aminte ale lui Sarban nu-i stătea gândul. Klara era durdulie.

— Și eu te iubesc, mami, zise copila în timp ce femeia închidea ușa, dar să știi că tot se mai simte rece.

Fata deschise ochii și zâmbi mamei, apoi se strecură între pătură și cearșaf.

— Noapte bună.

— Noapte bună.

(—Noapte bună, spuse altcineva, dar nimeni nu auzise; dar el vorbise, dinspre ne'Lume spre Lume, negreșit.)

Apoi se făcu întuneric și doar luna mai avea grijă să picteze siluete în cameră. Era o încăpere mică la etajul doi al unei case înguste din primul inel al cetății, construcție cocoțată pe prăvălia lui Gundish, pe care brutarul o îngrijea cu soția lui și cu singurul lor copil, Klara, dar și cu o mână de calfe pubere cu brațe puternice. Klara era o fată mică, dolofană, dar sprintenă, curajoasă și sfidătoare, dar care, în ultima vreme, cum bine observase mamă-sa, stătea mai mult în camera ei, singură, preocupată de ceva de dincolo de ea, cam tristă și mereu înfrigurată. E frig, îi spusese, dar femeia nu simți nimic; plecă, dar frigul rămase.

Acum, înfășurată în pături, Klara simțea că în jurul ei aerul se răcea din ce în ce mai tare și-și trase păturile până la ochi. O singură dată ridică pledul de pe față și suflă și aburi se încăleacă deasupra patului. Se acoperi cu totul, iar acolo, în bezna așternutului, își pipăi o singură dată fiecare sfârc, ca și cum ar fi verificat dacă mai erau la locul lor. Apoi adormi.

O trezi un zgomot fin de pași, tălpi mici, pași mărunți prin cameră. Un chicotit scârbos, un glas ascuțit; apoi altul și din nou pași, micimicimici. Cineva (ceva)



se furișă minuscul prin odaie. Klara se ridică de printre pături și privi în jur, dar tot ce izbuti să vadă în bezna nopții era pojghița subțire de gheață de pe mobile, mângâiată pe alocuri de lumina lunii. Fata era atât de fierbinte, încât ieșeau aburi din ea. Vocile și pașii încetară pentru o clipă – apoi se porniră din nou. Auzi ușa deschizându-se și fata pricepu că orice sau oricine ar fi fost ieșise pe hol. Se ridică. Aerul era gros, dens și rece. Pojghița de gheață se topea acolo unde călca Klara cu pașii ei fierbinți. Vocile se îndepărtau mărunte, jucăușe, mereu cu câțiva pași în față, mereu după vreun colț, mereu ascunse privirii. Dar Klara nu se oprea. Tăia aerul greu cu trupul ei fierbinte, ca oțelul bătut bine; tăia și parcă aerul urla, șuierând în spargerea cristalelor de gheață. Fata coborî treptele și găsi deschisă ușa de la casă. Chicotitul era deja în stradă. Fata se uită în jur prin aerul înghețat și îi păru că auzea fiecare respirație, ba chiar trăgea cu urechea la respirația casei, scândură cu scândură, șifonier cu șifonier, oală cu oală. Pași în urma vocilor și i se păru că le vede în depărtare, ba nu, iată-le după colț! Porni în urma lor prin frig și gheață, tălpile goale, trupul arzând. Străbătu stradă după stradă, pașii și vocile mereu departe, dar doar puțin, doar cât să fie și să nu fie deopotrivă. Intră pe o străduță îngustă a cetății, un gang înfundat și urât mirositor. În capătul lui ceva se foia, ceva respira și aștepta. Klara pășea mecanic, ca jucăriile din lemn cu cheiță ale maestrului păpușar Pipiri. Ajunse în fața unui zid murdar; capăt de lume. Întinse mâna să pipăie piatra și, când o atinse cu buricele degetelor, o ușă se deschise în zid și aburii de dincolo o învăluiră. Trepte duceau în jos, nu știa câte, nu știa unde, și, pentru întâia oară în acea noapte, Klara se gândi că visa. Simți că ceva o trăgea de cămașa de noapte, invitând-o să coboare, așa că se uită în jos și văzu purtătorii